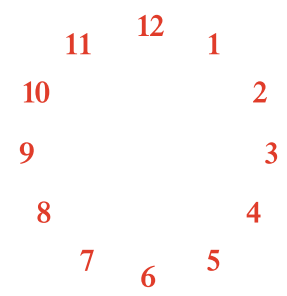

O

OPONĚ

Umění moderny bývá často charakterizováno jako postupné prolamování tabu, jako neustálé rozšiřování možnosti dělat umění. De facto je to přesně naopak: moderna neustále zaváděla nová tabu, nové redukce.¹

Toto je jedna podtržených pasáží knihy *Gesamtkunstwerk Stalin* [...] od Borise Groyse, kterou mi Jiří Černický před časem půjčil (během dialogů o výstavě *Den, kdy sníh padal na hořící pole*, jejíž jsem byl host/kurátor). Reflexivní *Opona*, která byla v galerii SPZ instalována, zdá se naplňuje tuto citaci beze zbytku.²

Jako Jiřího kamarád vnímám vystavenou *Oponu* nabitou významy včetně těch osobních. Opomeňme pro tentokrát primární symboliku ve smyslu pseudo-politických odkazů opon obecně nebo tíhu barevného tónu, který odkazuje ke krvi, totalitě či církvi a luxusu. Zapomeňme, že se karmínová červen v koloniálních dobách získávala ze zadečků brouka červce nopálového a dovážela do Španělska potažmo Evropy z Mexika.

Mozaika krakelu přes propagační materiál
k filmu *Man Of Steel* (2013)

Pro mne má *Opona* v Jiřího práci význam jako určitý předěl. A tím nemyslím divadelní oponu za plodnou kariérou umělce. Je pro mne především symbolem *touhy* — předělem mezi individuálním a širším pohledem na svět. Slovem *touha* chci odkázat na obsesivní produkci, jež *hluboce souvisí s potřebami ega, s potřebou komunikace, s potřebou naplnění, s potřebou potvrzení, toho, že se na Tebe svět podívá a řekne: ANO.*³ Zatímco Jiřího starší práce se pro mne vztahují k individualitě v postmoderním světě (zejména konfrontace s produkty sérií *Sentimentol* nebo *Slow-tech* či *Dementality*) *Opona* zaujímá stanovisko k obecnému a historickému.

Umělec věnoval práci na *Oponě* množinu času, která je zřetelná nejen v rastru pečlivě opracovaných reflexivních krakel, ale především skrze sálající mnohoznačnost jejich vyznění. Plochy doslova zaplnil významy. *Opona* zde není tečkou za větou, ale spíše čárkou či středníkem. Je zde jednou ze spojek dějinného příběhu. Dá se číst jako záře triumfálního okamžiku revoluce i jako nevyhnutelnost následného pádu. Je zhmotněním *touhy* otočit se a obejmout cyklus.

Následující dvojstrana: *Opona*
Repro: Martin Polák

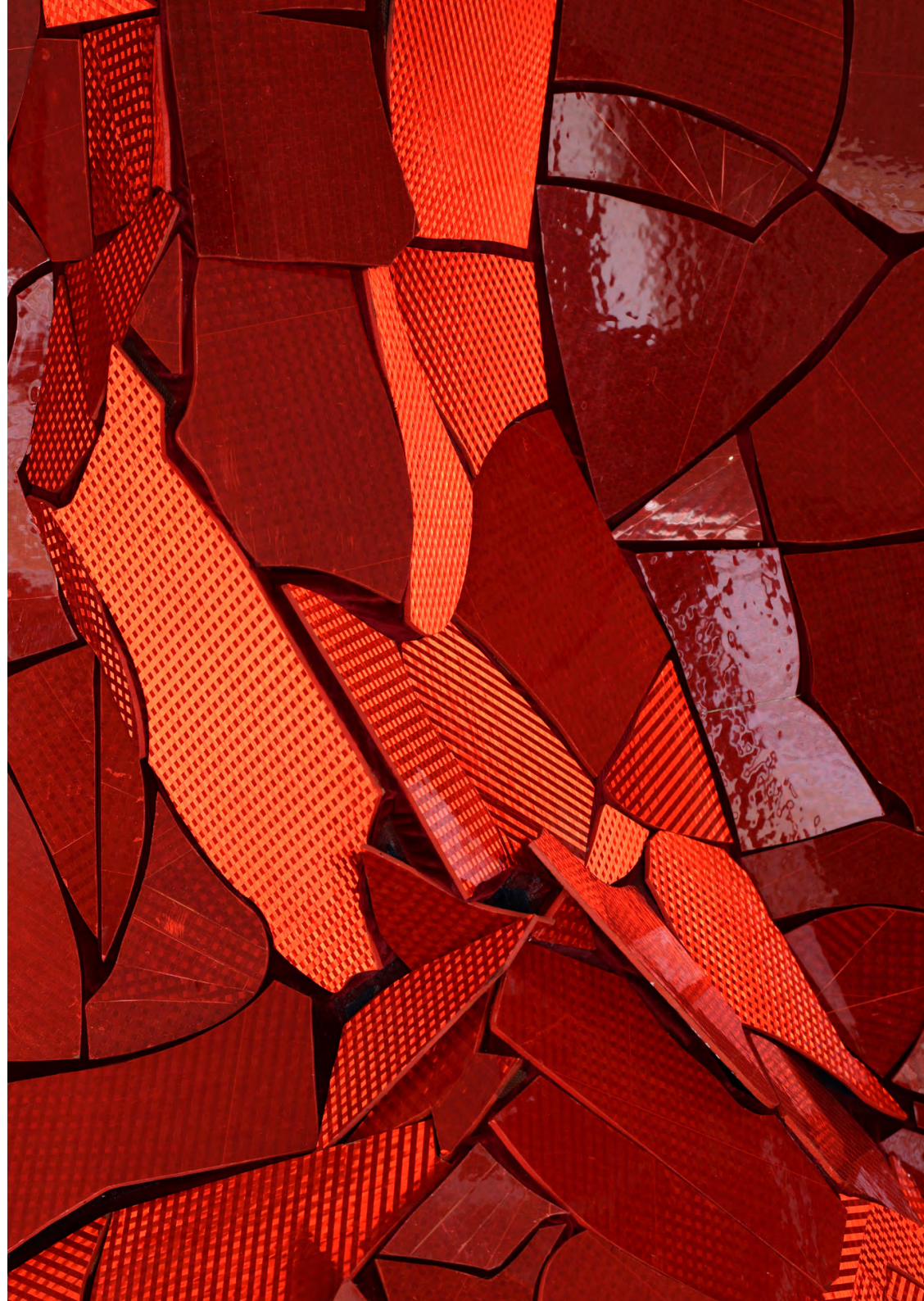
Super Surface #1 (ze série *Sentimentol*)

Zpět k úvodní citaci; Jiří se v tomto případě pokoušel hovořit aktuálním, neo-materialním jazykem umění, který má stanoveny určité principy či hranice. Tento vliv pramení z umělcova silného zájmu o současné umění. Jiří se tedy dobrovolně sebe-kolonizuje – přiřazuje k proudu – jak ostatně napovídá bílá podesta, spíše než podstavec, která určuje možnosti čtení masy reflexivních krakelů. Podobně jako působí řemeslně propracované rámy u starých mistrů i v tomto případě je k dílu přidán materiál výrazem muzealizace či institucionalizace; *touhy* spadat do určitého kontextu. Zároveň pragmaticky odděluje *Oponu* od podlahy bývalé garáže a verifikuje její významy. V tomto smyslu jistě dílo *zavádí nové redukce*, ve smyslu vlastní kompaktnosti a formálně uzavřené complexity.

Umělec by na tomto místě řekl, že instalace formálně balancuje mezi závěsným obrazem a sochou, mezi jazykem moderny a blyštivé postmoderny, s čímž se nedá než souhlasit. Dále by tomto duchu pokračoval o soše v meziprostoru a odkazoval k pojmu *optické pěny*, jenž odvodil od fyzikálního pojmu *kvantové pěny*.

Detail *Opony*
Repro: Martin Polák

Ona optická pěna vzniká na fasetách jednotlivých krakel *Opony* při volném spuštění od stropu až k dramatické abstrakci na jejím úpatí. Umělec zde záměrně koketuje s tématem *Draperie* (tak jak ji rozvrstvil Georges Didi-Huberman).⁴ Pro Jiřího je *Opona* muletou toreadora, vlečkou Supermana i zástavou. Ztuhlou ztěžklou. Na jednotlivých zlomech, spíše než ohybech, kloubí kubistické tvarosloví s projevem reflektujícím spotřební svět. Černického *Opona* nabádá k delšímu zastavení a vlastnímu otočení, ohlédnutí.

– JB –

Propagační materiál k filmu
Man Of Steel (2013)

1

Boris GROYS, *Gesamkunstwerk Stalin – Rozpolcená kultura v Sovětském svazu – Komunistické postskriptum*, Praha: VVP AVU, 2010, s. 171.

2

Den, kdy sníh padal na hořící pole, Praha: Galerie SPZ, 13/ 3/ až 18/ 4/ 2014.

3

viz. Jan BROŽ / Jan ZÁLEŠÁK
SSSSSS, Brno: FAIT GALLERY 2014,
s. 6–10.

4

Georges DIDI-HUBERMAN, *Ninfa moderna – Esej o spadlé draperii*, Praha Agite/Fra, 2010

Pozn.:

Text obsažený v tomto sešitě je rozšířenou verzí tiskové zprávy
O oponě pro výše zmíněnou výstavu
v galerii SPZ.

O
OPONĚ
JČ

Text a grafická úprava: Jan Brož
host—kurátor—oponent

Vytištěno v nákladu 200ks při
příležitosti dernisáže (25/4)
pro JČ a galerii SPZ
Praha © 2014

Jč

o